

KURJER KRAKOWSKI.

Kurjer wychodzi codziennie przed południem z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych.

Prenumerata wynosi:		Cena ogłoszeń:		Agencje Kurjera w Krakowie:	
w Krakowie:		Za wiersz petitowy lub za jego miejsce, pierwszy raz 6 centów, za każdy następny zaś 4 centy. Nadesłane od wiersza petitowego 20 ct. Prospekta, cyrkularze dla prenumeratorów zamiejscowych po 1 zlr. od 100 egz. dla prenumeratorów miejscowych po 50 ct. od 100 egz. Nekrologja po 10 ct. od wiersza.		Administrcya „Kurjera“ (hotel Saski), główna trafik na linii A-B, sklep Z. Skalskiego w Sukiennicach, handel Kuklińskiego w Sukiennicach, agencja pism Silbersteina, sklep Hessa w Rynku, handel Bajera ul. Grodzka, księgarnia Fenichla ul. Grodzka, Ringel, trafik ul. Grodzka, E. Gross ul. Mostowa, księgarnia Zupańskiego w Rynku, handel A. Mecnarowskiego ul. Szczepańska, handel Elera ul. Karmelicka, Gronner ul. Zwierzyniecka, Frist ul. Florjańska, trafik Markowicza ul. Florjańska, antykwarnia Himmelblau ul. Szpitalna, handel Zygodłowicza i Mikuszewskiego na Małym Rynku, J. Horowitz ul. Łobzowska, drukarnia A. Koziańskiego na Podgórzu.	
Rocznie . . . 9-60	Kwartalnie . . . 2-40	na prowincyi z przesyłką:	12 zlr.		
Półrocznie . . . 4-80	Miesięcznie . . . 1-80	Rocznie	6 „		
		Kwartalnie	3 „		
		Miesięcznie	1 „		
Za odoszenie 20 ct. miesięcznie					

Administracja i Redakcja w księgarni K. Bartoszewicza (hotel Saski).

Cena pojedynczego Numeru 5 centów.

OD ADMINISTRACYI.

Szanownych prenumeratorów miesięcznych uprzejmie upraszamy o wczesne odnawianie prenumeraty, gdyż nakład nasz ściśle zastosowujemy do liczby rozchodzących się egzemplarzy.

Prenumerata na miesiąc marzec wynosi:

w miejscu	— fl. 80 ct.
z odnośnieniem do domu	1 „ — „
po pocztą	1 „ — „

KALENDARZ.

Dzisiaj: Aleksandra bisk. i Nestora. Imię słowiańskie: Mirosław.

Jutro: Niedziela wstępna. Anastazy panny. Imię słowiańskie: Wiarosława.

Pojutrze: Romana opata i Teofila m. Imię słowiańskie: Chwalibóg.

Wschód słońca dzisiaj o godzinie 6 minut 50, zachód o godz. 5. m. 35. Długość dnia 10 g. 45. m.

NABOŻEŃSTWA.

W Katedrze na Wawelu. W poniedziałek, wtorek i środę o godz. 7 rano odprawia się wotywy przed św. Stanisławem.

W kościele N. P. Maryi odprawiają się msze św. codziennie od godz. 6 rano do 11^{1/2} w południe.

Jutro w kościele OO. Augustyanów (św. Katarzyny) odpust bracki Najśw. Maryi Panny Poczieszenia.

W poniedziałek w kościele Braci Miłosierdzia na Kazimierzu, przeniesienie zwłok św. Augustyna.

W Kościele OO. Dominikanów przez cały rok o godz. 5 rano msza św. i śpiewanie różańca. o godz. 9 wotywa, co godzina msza św. do 10tej rano; w niedziele i święta msza św. o godzinie wpół do dwunastej w Kaplicy Różańcowej.

W kościele św. Florjana na Kleparzu przez cały rok msza św. codziennie o godz. 6, 7 i 8 rano.

W kościele OO. Reformatorów codziennie pierwsza msza św. o godz. w pół do 6, ostatnia o 10; w niedziele i święta urocz. suma o godz. wpół do 11 z kazaniem, o godz. wpół do 4 niezsporty, poczem Litania do Najśw. Panny Maryi.

W kościele św. Idziego w każdą niedzielę i święto msza św. o godz. 8 rano.

KRONIKA MIEJSCOWA.

Kraków dnia 26 lutego 1887 r.

Wystawa Krajowa. W Sobotę 26 b. m. odbędzie się posiedzenie komisji technicznej. Na posiedzeniu przedstawi architekt p. Zaremba plany i kosztorysy pawilonu głównego, pawilonu sztuki maszyn i innych głównych.

Sekcja ekonomiczna zgodziła się na budowę jak największej liczby szkół ludowych w Krakowie, uznając dotychczasowe szkół umieszczenie w lokalach wynajętych, jako zbyt kosztowne i nadto niewygodne.

Bieda między prawnikami dochodzi do tego stopnia, że pomimo, iż w magistracie jest aż 17 posad aplikantów na ewentualnie opróżnić się mającą posadę aplikanta, weszło kilkadziesiąt podań ukończonych z najlepszymi świadectwami prawników.

Osmy bezpłatny wykład popularny Wgo Kazimierza Langiego „O bogactwie“ (ciąg dalszy) odbędzie się w Niedzielę dnia 27 Lutego 1887 r. o godzinie 3-ciej popołudniu, w Amfiteatrze Nowodworskim (Gimn. św. Anny) urządzony staraniem Wydziału Krakowskiego Tow. „Oświaty ludowej“. Wydział zwraca uwagę i uprasza uprzejmie PP. właścicieli zakładów fabrycznych, handlowych i przemysłowych, żeby młodzież pod ich

Pogadanki teatralne.

VI.

Larik, tragedia Jana Gadomskiego.

Zanim publiczność doczeka się dziś zapadnięcia kurtyny po ostatnim akcie tragedji p. Gadomskiego, zanim powtórny kontyngens widzów pozna ją w niedzielę, czytelnicy „Kurjera“ mogą wcześniej choć w części być poinformowani o nowej sztuce. Egzemplarz drukowany Larika (Warsz. 1886) ułatwia to zadanie i pozwala przypomnieć, że jest to praca odznacza na konkursie im. W. Bogusławskiego w Warszawie, który ilością sztuk nadesłanych i jakością nagrodzonych tak szerokie wywołał zainteresowanie w kołach, zajmujących się literaturą dramatyczną.

„Larik“ zatytułowany jest tragedją „z motywów dziejowych“ i tytuł ten podsuwa widzowi domysł, w którym się każdy łatwo upewni po wysłuchaniu sztuki. „Larik“ nie jest tragedją historyczną, jak historycznymi są dramata Okońskiego, na tle tem osnute, jak historycznymi nie są niektóre sztuki Augiera. Pod grecką togą lub rzymską rtuniką kryje się musi niejednokrotnie myśl, która w innym odzieniu i tylko dla odzienia tego byłaby prześladowana w pewnych warunkach. Na tle walk psychologicznych w jednostce, autorowie rozstrzygają pewne idee i dążności, raz każąc im gościć w Grecyi, to znów na rzymskim wykwiatać gruncie. Na tem przeszczepianiu nie

traci płonka, bo nie traci prawda. W narodzie żywym powstać może taki Graecus, który u nas z temi dążnościami nazywać się będzie inaczej, ale czuć będzie nasze bóle, nasze potrzeby.

Podnoszono kiedyś słusznie, że w naszych warunkach bytu nie pod każdym stopniem szerokości geograficznej jednak myśl polska w polskie przyobleka się słowo, że czego niejednokrotnie nie można powiedzieć, trzeba domyślnemu czytelnikowi wskazać między wierszami lub podsunąć dla dalszego rozwoju myśli. To krępowanie myśli słowem, jeśli ją chcemy w szersze cisnąć masy, sprawia, że ogólnie ludzkim postaciom, a może najbardziej do naszych zbliżonym obce nadaje się kształty, w obce przenosi się kraje, duch tylko wśród nas pozostaje. A duch Larików gościł z pewnością niejednokrotnie w naszych sercach.

Larik to bohater tragedji politycznej, w której bierze udział naród, walczący o niepodległość, krwią okupujący wolność, i za złożeniem ofiar z krwi i mienia, wydobywający się z kajdan niewoli. Larik jest bohaterem, któremu w udziale przypadło przygotować wybuch ostateczny, połączyć siły buntownicze z wojskami Galgakusa, woda przygotowanego uderzenia na wroga i w rewolucyjny prąd przeciw Rzymianom wnieść najszersze koła ludzi, żądnych wolności. Wolności pragnie każdy, lecz nie każdy chciałby ją okupić własnym poświęceniem, jak nie każdemu byłaby ona na rękę. W tych połowicznych zwolennikach rewolucji i otwartych jej przeciwnikach

znajduje Larik naturalnych opozycjonistów przeciw swoim planom, a opozycja ta wzmacnia swoją lojalnością partyę gnębiącą, rząd, w postaci rzymskiego legata reprezentowany. Przeciwnikiem rewolucji i osobistym nieprzyjacielem Larika jest inna popularna postać w łonie uciśnionych Brytanów, Braniu, uosobienie lojalności rządowej, popartej widokami własnej popularności w sferach decydujących. Właściwa walka ścierających się żywiołów istnieje już za podniesieniem kurtyny, Larik bowiem, znając poglądy Brania, widzi w nim przeciwnika swych zamysłów i swojej agitatorskiej misji, skoro powiada (str. 16) „Braniu nie śpi, lecz czuwa nad szczęściem przyjaciół.“ Nieprzyjazna walka wzrasta w miarę zwiększania się z jednej strony agitacji Larika, z drugiej pod wpływem presji najezdźników. Jeśli w uciśnionym narodzie wytworzyły się w samych przeciwnikach rewolucji dwa odcienia, z których pierwszy mieści się w tłumie unikającym wojny, z obawy nowych podatków i kontrybucyj, drugi w jednostkach, skłonnych do służalstwa dla okupienia niem karjery, to drugi odcień wytworzył w naczelniku tej partyi, Braniu, chęć wyzyskania swojej lojalności na korzyść własną i za broń dał mu prywatę, bo osobistą niechęć do Larika.

Walka zasadnicza schodzi w uosobieniu scenicznym do walki Brania z Larikiem, powracając w rozwikłaniu do ogólniejszej myśli: do porażki partyi powstańczej w walce o niepodległość. Po środku walczących stoi tłum sceniczny, naród w życiu, ze zwykłą wahadłością tłumy, z instynu-

okiem pracującą zachęcał do liczego udziału w tym i następnym wykładach, gdyż takowe prze-
ważnie dla nich są urządzane. Nader pożądaną jest rzecz, żeby włością z okolicznych wiosek licznie na ten i na następne wykłady przybyli.

Kancellarya biskupia krak. dyecezyi wydała własnym staraniem szematyzm duchowieństwa świeckiego i zakonnego na rok 1887. Wyczerpujący ten podręcznik zawiera nadto krótkie historyczne wiadomości o każdym z kościołów dyecezyi.

Plac Szczepański, jako plac targowy, ma być z najrichlejszą wiosną tak uporządkowany, iż pozostanie na nim tylko targ przekupniów tj. straganiarzy i mączników; targ z jarzyną, ziemniakami etc. ma być przeniesiony.

Firma Jakubowski i Sp. ma założyć warsztat posrebrzania oraz naprawy srebrnych przedmiotów.

Natłok w kasie Oszczędności tutejszej ciągle jest dość znaczny, aczkolwiek ogranicza się do osób z małymi wkładkami. Natręctwo żydów, chcących w tych sprawach pośredniczyć, choć zbyteczne, jest tak natarciwym, że onegdaj musiano użyć celem pozbycia się nieproszonego żydka interwencji policyjnej.

Most kolejowy. Pp. przedsiębiorcy budowy mostu kolejowego na Wiśle wnieśli podanie do Magistratu o pozwolenie prowadzenia robót w Niedzielę i Święta, a to z powodu krótkiego terminu, w jakim budowę mają skończyć. Magistrat jednak nie chcąc robić wyjątków z ustawy o święceniu niedziel nie przychylił się do prośby.

Z nad Wisły. Wczoraj przez cały dzień z pośpiechem i nateżeniem pracowano przy moście na Rybakach nad ustawieniem lodowców, gdyż lada chwila, jest spodziewane pęknięcie lodów wskutek trzydniowej odwilży. Zaczęto również robić wiązania mostu, a cztery środkowe przesła są już powiązane. Most ma być ukończonym 19 marca. Mimo błota i utrudnionego wskutek odwilży przystępu tłumu ciekawych pieszo i powozami biegają nad Wisłę, by przypatrzeć się ciekawemu widokowi stawianiu mostu. Nie brak i komicznych epizodów np. przypadkowych kąpeli robotników ku wielkiej uciechce publiki i pracujących kolegów wyciąganych z wody, gdy w zapale roboczym nie uważając, wpadną w przyrębę.

Wczoraj o godzinie 7mej odbył się w Czytelni akademickiej uroczysty wieczorek ku uczczeniu pamięci zgasłego publicysty, organizatora i literata ruskiego Włodzimierza Barwińskiego. W przybranej sali tłumnie zebranych akademików Rusinów i Polaków powitał słowem wstępnym, prezes Czytelni p. W. L. Jaworski, wskazując na donio-

słość i ważność podobnych uroczystości. Uznanie samoistności i samodzielności bratniego narodu ruskiego, wzajemne poznanie się, a wreszcie wy-
ciągnięcie nauki z takich chwil i życia zasłużonych ludzi i przyswojenie ich sobie... oto korzyści podobnych wieczorów. Poczem p. Ortyński wygłosił odczyt o Barwińskim w którym zaznaczywszy na wstępie literackie odrodzenie Rusinów przedstawił zasługi Barwińskiego około założenia i podniesienie towarzystwa „Proświta“, prace jego literackie w czasopiśmie „Zoria“ i przez niego redagowanej „Prawda“. Najwięcej czasu poświęcił czasopismu „Dilo“, którego był założycielem i rozpatrywaniu narodowego programu tegoż który wywołał odrodzenie Rusi, jasno postawiwszy jej społeczno-polityczny ideał.

Następnie deklamował po rusku p. Janow „Ha-
łycz“ Ustyanowicza. Chór zaś akademicki i pp. Dziwinski i Wachtel odśpiewali kilka pieśni. Na koniec nadmienić musimy, że odczytano telegram ruskiego akademickiego bractwa ze Lwowa i nadesłaną do Czytelni świeżo napisano „Ode do poezyi“ Kornela Ujejskiego.

Goście z Warszawy. Na przedstawienie „La-
rika“ oprócz autora przybyli dziś z Warszawy: pp. Władysław Bogusławski, współredaktor Kur. Warsz., Maryan Gawalewicz, znany literat, Zygmunt Przybylski, autor Wicka i Wacka i Aleksander Rajchmann, redaktor Echa teatralnego.

Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia nauczycielk odbędzie się jutro w sali Muzeum dra Baranieckiego o godz. 4 po połud.

Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia kredytowego rękodzielników i przemysłowców zwołane zostało na dzień jutrzejszy na g. 3 po poł. do sali Rady miejskiej.

Loterya fantowa Przypominamy, że jutro popołudniu w Sali reductowej odbędzie się loterya fantowa przy dźwiękach muzyki wojskowej na korzyść Towarzystwa Dobroczynności. Wstęp kosztuje 20 ct.

Wystawa obrazów Piotrowskiego. Wczoraj została otwartą wystawa obrazów z wojny Bułgarsko-serbskiej Piotrowskiego w Langerówce. Przy wejściu powiewają flagi, o kolorach narodowych bułgarskich, wśród których widnieje herb Bułgarii, przedstawiający na tarczy zielono białoczerwonej pnącego się lwa.

Balet w Krakowie. Narodzie krakowski raduj się! Przejrzali donżuani stańcie do szeregu, bo oto dzięki pani czy pannie Józefinie Zimmermann, primabalerinie (?) opery wiedeńskiej, będziecie mogli podziwiać rozkoszne pas, nasycać wzrok okrągłymi lub gotyckimi kształtami balerin, — je-

dnem słowem uczujecie przedsmak rozkoszy dostępnej zakulisowym zdechlańcom stolic europejskich. Od pobytu pięknych nóżek pani Guzikiewiczowej przed laty kilku w Krakowie, będzie to pierwsza sposobność „poparcia sztuki choreograficznej.“ Nie zawstydźcie więc naszego miasta i spieszcie tłumnie w Poniedziałek, we Wtorek i Środę do naszej świątyni „na placu Szczepańskim“, aby palić ofiary bogini Terpsykorze. Nie miejcie jednak do nas żalu, jeżeli miasto powabnych dzie-
wie ujrzycie skaczące stare matrony, bo za młodość i wdzięki balerin „wędrujących“ nigdy ręczyć nie można.

Głosy z miasta.

Otrzymujemy następujące pismo:

Szanowna Redakcjo!

Malowany na aksamicie przód do balowej sukni przez jedną uczennicę Seminarium stał się podziwem modnego świata — bo właścicielka z pewną dumą ogłosiła, że świeżo nadesłany z Paryża — a sąsiadka zawtórowała: „Już to niema jak z Paryża“. Prawda pomyślałam sobie — tam inaczej zapatrują się na krajowe przedsiębiorstwo. Żadna francuzka nie przysze do Krakowa po balową tualetę — woli krajowy przemysł popierać — a dumna własnym pomysłem i wytrwałą pracą — stanęła samodzielnie — i umiała sobie zjednać ogólne uznanie, przyczyniając się do dobrobytu kraju. Że zaś u nas inaczej się dzieje, to też bieda zasiadła jak na własnym tronie i ani się ruszyć myśli. Niema na nią innego ratunku, jak ogólną dążnością rozwijać pracę, własne protegować wyroby, dostarczać obywatelom i świeżym modeli, a przy wrodzonej zdolności naszych rodaczek w krótkim czasie sprostać potrafią szczęśliwszym od nich francuzkom i niemkom. Te ostatnie mało podziwiać, więcej w pracowitości nadsładować warto, bo na tem polu wiele jeszcze u nas odłogiem leży. Wprawdzie ma już Kraków użyteczne instytucje, dla ubogich, dla moralnie upadłych, ale zakładu zapobiegającego ubóstwu i moralnym upadkom gwałtowna potrzeba. Najłatwiejszy sposób dojścia do celu, otworzyć biuro komisowe wyłącznie dla kobiet, jako większej połowy rodzaju ludzkiego. Nieraz nauczycielki po parę miesięcy czekać muszą na miejsce, bez punktu oparcia, bo któż weźmie nauczycielkę chwilowo?

ktami sprzecznymi, dążący do wolności, poświęcający się, walczący nawet, w końcu plwający na Larika, skoro Galgaks został pobity, nadzieja wyzwolenia znów zamarła i skoro nad głowami „buntowników“ zawisł miecz zemsty Rzymian. Tłum nie rozsądza, który z wodzów jest przyczyną porażki, tłum uniesiony słowami agitatorów idzie w bój, krew przelewa za ideę, którą w niego wszczepiono, ale gdy bitwa przegrana a rany nie-pogożone, tłum zwróciwszy wodzom, agitatorom i samejże idei, którą wówczas identyfikuje z osobistościami, w niedoleństwie wodzów widzi szkoldliwość bronionej przez nich sprawy. Larik tedy upada w walce o niepodległość, ale idea przez niego podniesiona kiełkuje w umysłach a dwóch z młodzieńców brytańskich widzących Larika, prowadzonego na plac kaźni, powiadają: „Dziś dla każdego z nas dwie drogi, albo być takim jak Larik — iść na śmierć z powrozem na szyi i z błotem na twarzy, albo w tym tłumie zająć miejsce i na podobnych Larikowi błotem ciskać. Tylko tu tacy dziś być mogą. Wybierajmy! Jeśli nas gnusne życie tak spodliło... chodźmy, gonimy ich, jeszcze zdążymy napluć mu na czoło. Lecz jeśli nie... Na bogów!... Jeśli się w tobie krew burzy jak u mnie, na tyle hańby, za tyle ofiary, — wybieraj!..”

Rak. Już wybrałem.

Mol. (Wyciąga do niego obie ręce).

Rak. Lepiej być stokroć oplwanym przed śmiercią, niż okupywać życie plwaniem na tych co za nas giną... Słyszałeś jego głos: jesteśmy wiekuisie potępieni, więc bierzmy śmiało los na

barki. Daj nam Boże śmierć Larikową.

Do tego duetu przybywa niebawem głos trzeciego młodzieńca.

Bob. Dlaczego nie idziecie płakać nad Larikiem.

Rak i Mol. Idziemy.

Bob. Hej. Czy ten ostatni umiera za swoich a po tej śmierci będzie tylko podłość?

Mol. My tu przysięgli sobie... po jego śmierci, będzie śmierć taka, jak jego.

Rak. Aż póki śmierć nie zetrze śmierci.

Bob. Weźcie i moję przysięgę.

Jest to zapłata moralna dla człowieka, który wzniecił pożar w chwili nieodpowiedniej, który nie obliczył sił nieprzyjaciela, ale który sędził z wiarą, opierał się na siłach, którym ufał.

„Zapalanej młodzieży sztyletami władam

Mam sto rąk, sto sztyletów, gdy chcę sto
(ran zadam“,

mógłby powiedzieć z prezesem z „Kordjana“.

Ale „sto ran“, „sto sztyletów“ nawet „zapalanej młodzieży“ i nawet w „stu rękach“ nie wystarczyło na pokonanie wroga. Umiera Larik, oplwany przez tłum a Branio przepowiada mu (str. 100) „Do mnie obróć się teraz westchnienia, do mnie modlitwy, abym prośbami złagodził twarde losy tych, którzy przez siebie jęczą. A droższą jest dla pragnącego kropła dżdżu, niż dla sytego cały potok. I jedna kropła, która na nich przemennie spłynie, większą mi wdzięczność zjedna, niż całe morze, które ty na nich złać chcia-

leś. Przez ciebie wszystko im odjęte. Przez ciebie konać będą z głodu i z pragnienia. A kto takim okazał litość, więcej im zrobił, niż kto darował chleba sytym.“

Tak się w ogólnym zarysie przedstawia szkiele-
let tragedii. Wypełnia go mnóstwo scen, które przedzielają zamiar Larika od przegranej i skazania. W walce o wolność kraju traci Larik syna, na ołtarzu polityki poświęca córkę, słowem z najdroższymi istotami wspólnie ginie w obronie idei, widzi przegraną sprawę, śmierć dzieci i pogardę tłumu. Przybity do krzyża, kona, a mógłby narodowi swemu powiedzieć:

„I was do krzyża także przybija
Skrwawione ręce potem omyją
A wy umierać będziecie.
Niechże was srogość mąk nie przestrasza
Niech jako moja będzie śmierć wasza,
Jeżeli zmartwychwstać chcecie.“

Jak to na wstępie do niniejszej „pogadanki“ zauważono, nie zawsze forma jednaką myśl pokrywa, nie zawsze na scenie brytański strój, brytańskie tylko pokrywa postacie, a w kraju, gdzie tyłu legło w walce, gdzie tyle krwi się lało, gdzie niejeden miał „sto rąk“, „sto sztyletów“, „sto ran zadawał“ i legł na męczennim krzyżu, tam „Larik“ będzie odczuty i zrozumiany... W brytańskim bohaterze, w idei przez niego podniesionej, „czuły słuchacz“ odnajdzie rysy dobrze mu znane...
Puk.

Gdyby takie biuro komisowe z zaliczką w Krakowie istniało, łatwo każda mogłaby sobie na życie zapracować i spokojnie wyczekiwać na odpowiednim miejscu. W przeciwnym razie chociaż coś zrobi, nieotrzymawszy zaliczki opuszcza ręce, bo nawet na materiał nie ma funduszu. Smutne tego widzimy następstwa: Panna G... Nauczycielka z Królestwa, nie znając miejscowości, umieściła się niewłaściwie, gdzie ją okradli — a zostawszy bez funduszu i zmuszona na miejscu czekać parę miesięcy, dostała pomieszania zmysłów. Otóż gdyby była jakaś dobroczynna przystań dla biednych nauczycielek i biur komisowe, osoby nie śmiejące wyciągać ręki, chętnieby chwyciły za oręż pracy i zwalczyły nędzę. Jest to kwestya, która sama za sobą przemawia, litościwe serca najlepiej ją rozumieją. Takie to biuro konieczne z zaliczką potrzebne jest dla ogółu, i tylko tym sposobem praca rozwijać się będzie, a że i w Krakowie coś potrafią — dowodem tego najwyższe podziękowanie Arcyksiężnej Stefanii, którem zaszczycić raczyła kursa artystyczno-przemysłowe za wymalowanie sukienki dla córki w różowym atłasie konwali i fiołki. To tylko jeszcze nadmienić muszę, że niedokładnie wykonane prace na wystawę w okna dawać nieradzę, zwłaszcza pod firmą zakładu jak to już nieraz miało miejsce. Kursa Seminaryjskie jeszcze dotychczas nie do sklepów nie dawały, a ciągle pod tą firmę nowe wystawiają roboty, i to tak niedokładnie wykończone, że zmuszoną jestem powiedzieć, że nieprzyjmuję odpowiedzialności za żadną fuszerkę. W każdym miesiącu przyjmuje się nowo uczennice na kursa artystyczno-przemysłowe w Seminarjum Żeń. w Krakowie.

Agnieszka Buflé
Nauczycielka kursów.

Kronika literacka i artystyczna.

„O emancypacji kobiet“ Odczyt pod tym tytułem miał wczoraj w sali radnej X. Dr. Stefan Pawlicki Prelegent na samym wstępie zaznaczył, że t. z. emancypacja kobiet rozpada się słusznie na dwie kwestye. Pierwszą stanowi równouprawnienie kobiety z mężczyzną pod względem politycznym, drugą zapewnienie kobiecie samoistnego bytu ekonomicznego. Następnie skreślił historyczny przebieg tej kwestyi w różnych krajach europejskich i w Stanach Zjednoczonych. Najdalej posunęła się Anglia, gdyż tam już od r. 1832 całkiem na serio i poważnie traktowano w parlamencie wnioski o nadanie kobiecie pełnych praw politycznych cz. czynnego i biernego wyboru. W innych krajach europejskich o tyle rozstrzygnięto tę kwestye, że n. p. nadano właścicielkom nieruchomości prawo głosowania przy wyborach do rad municypalnych. Głosować mogą atoli tylko przez plenipotecyja.

Całkiem inaczej przedstawia się rzecz z żądaniem, by kobieta pod względem ekonomicznym była nie zawisłą od mężczyzny. Kobiet jest więcej na ziemi, aniżeli mężczyzn, a do tego procent małżeństw zmniejsza się w przerażający sposób, kobieta więc musi zarabiać na życie. Wszędzie, a i u nas także wiele zrobiono pod tym względem.

Lecz pod względem politycznym kobieta nie powinna żądać równouprawnienia, bo do sprawowania władzy brak jej siły.

Jej królestwem winno być ognisko domowe, gdy tymczasem mężczyzna rządzi po za domem. Mowca na zakończenie polemizuje z Stuartem Millem co do znaczenia małżeństwa, które nie powinno być spółką handlową. Małżonka chrześcijańska stoi dlatego tak wysoko, że wyrzeka się dobrowolnie swej woli na korzyść męża, który ją za to kocha i szanuje.

Licznie zgromadzona publiczność podziękowała prelegentowi hucznymi oklaskami za ten odczyt, będący wstępem do całej seryi. Dzień innych odczytów podamy w właściwym czasie. Dochód, przypominamy raz jeszcze, przeznaczony jest na Bratnią Pomoc Ucz. Un. Jagiell.

Julian Klaczko wybrany został członkiem korespondentem francuskiego Instytutu, a mianowicie Akademii zwanej „Academie des sciences morales et politiques“. „Journal des Débats“, donosząc o tym za-

szczyście, jaki spotkał znakomitego ziomka naszego, powiada, że przy wyborze tym, który nastąpił dnia 19 b. m. prawie jednogłośnie, kierowała się Akademia nietylko słuszną oceną znakomych prac Klaczki, ogłaszanych w „Révue des Deux Mondes“, ale także względami za dług wdzięczności, zaciągnięty w obec Klaczki przez Francję w roku 1870. Tu przypomina organ francuski mowę Klaczki w Sejmie galicyjskim i przytacza pismo jego do hr. Beusta, w którym motywował on swoją prośbę o dymisyję ze stanowiska, zejmowanego podówczas w ministerium spraw zagranicznych.

Album Grottgera. W Warszawie ma wyjść nie bawem album fotodrukowane z rysunków nieodżałowanego artysty, mianowicie zaś tych, które były na specjalnej grottgerskiej wystawie w mieście naszym.

Echo muzyczne rozpoczęło druk przekładu głosznej a niebawem na scenie naszej przedstawie się mającej komedyi A. Dumasa: „Francillon“ dokonanej przez E. Lubowskiego. W temże piśmie znajdujemy również ciekawe studjum Jerzego Brandesa o Moltkem.

Hans Bülow obejmuje z początkiem zimowego sezonu 1887/8 kierownictwo działu muzyki dram. w miejskim teatrze w Hamburgu. Będzie on tam kierował całym cyklem koncertów z muzyki klasycznej i nowszej. W pierwszym rzędzie obejmie kierownictwo nad cyklem Mozarta a w szczególności nad Don Juanem, która to opera obchodzi w bieżącym roku setny jubileusz swego pierwszego wystawienia, dalej „Saby“ Goldmarka, Carmeny, Bizeta i wielu innych wybitnych i rozgłoszonych utworów.

Dzieła Galileusza. Król włoski podpisał przed kilku dniami rozporządzenie, mocą którego zarządzeniem zostało pomnikowe wydanie dzieł nieśmiertelnego przyrodnika na koszt państwa. Edycja obejmuje 20 tomów po 500 str. Nad wydawnictwem czuwać będzie ministerium oświaty, a częścią redakcyjną zajmie się komisya złożona z największych powag naukowych włoskich.

Gounod pracuje nad nową operą p. t. „Dziewica orleańska“ do której tekst układa Jul. Barbier według swego dramatu.

W nadwornej operze wiedeńskiej rozpoczęły się próby „Edypa z Kolonos“.

Otello najnowszą operą Verdiego wystawioną ma być w Warszawie. Kapelmistrz opery warszawskiej p. Rzebieczek udał się w tym celu do Medyolanu, aby się ułożyć z firmą wydawniczą Ricordiego o prawo wystawienia opery.

WIADOMOŚCI TELEGRAFICZNE.

Genua 25 lutego. Trzęsienie ziemi we Włoszech i Francji sięgało na północ do Pawi, na południe do Korsyki, na wschód do Specyi, na zachód do Marsylii. Najsilniejszym było takowe w odnodze morskiej koło Genui i na Riviera di Ponente. Najwięcej ucierpiały miejscowości: Savona, Albero, Dianomarina, Mentone i Bajardo, gdzie podczas mszy porannej w środę popielcową zawalił się kościół, grzebiąc w swych ruinach 300 uczestników nabożeństwa. W Dianomarina jest 250 osób zabitych, 50 rannych; w Mentonie 10 zabitych, 16 rannych, zaś 150 domów w części zupełnie zwalonych, w części zaś silnie uszkodzonych, w Nicei 2 osób zabitych, 10 rannych, gdzie ogromna panowała panika szczególnie pomiędzy obcymi gośćmi. Na ulicach biegali strwożeni ludzie w stanie pół-nagim, dużo osób w maskach, wrociwszy właśnie co do domu z balów maskowych. Obcy opuścili Niceę tłumnie w liczbie 10.000. Wczoraj przed południem dało się uczuć w Cannes i okolicy dwukrotne trzęsienie ziemi; które jednakże nie spowodowało żadnych dalszych nieszczęść.

Własne telegramy Kurjera.

Petersburg 25 lutego. Statki handlowe rosyjskie mają być w przyszłości wedle ustawy, która ma być wkrótce sankcjonowaną, tak budowane, aby z wielką ła-

twością mogły być użyte jako krzyżowniki. Mają tu zajść zmiany w intendenturze wojskowej, z której urzędnicy starozakonni mają być usunięci. Liwerunki dla armji południowej dochodzą olbrzymich rozmiarów szczególnie co do dostawy wina i wódki. Jako liweranci wykluczeni są żydzi.

Darmstadt 25 lutego. Ks. Aleksander Battenberg dostał ospy.

Odessa 25 lutego. Donoszą nam: Z tutejszej gubernii rozesłano obwieszczenie podpisane przez Cara, a donoszące, iż tenże w swej łasce widział się spowodowanym, darować podatki gospodarstwom wynoszącym mniej jak $\frac{1}{10}$ włóki tj. około 30 morgów. Naczelnicy powiatów ogłosili tę łaskę chłopom, gdy nagle się pokazało iż mniemane pismo carskie było dziełem nihilisty pracującego przy prasie autograficznej gubernii w Odessie.

Petersburg 25 lutego. Partya wojenna żąda usunięcia Giersa a zastąpienia go Ignatiewem.

Berlin 25 lutego. Pomiędzy „Norddeutsche Allg. Zeitung“ a „Moskowskija Wjedomosti“ Katkowa toczy się bardzo rubaszna polemika. Organ kanclerza niemieckiego zarzuca Katkowowi ad personam kłamstwo albo ignorację z powodu uwag ostatniego o angielskiej księdze błękitnej.

Ten sam dziennik berliński donosi, że papież wydał drugą notę pod adresem katolików niemieckich, odradzającą tymże, oddawanie głosów swych przy ściślejszych wyborach socyalistom.

Budapeszt 25 lutego. Węgierska deputacya kwotowa zniżyła wspólną kwotę przypadającą na Węgry 31.4% na 30%, przez co musiałaby Austria płacić na wspólnopństwowe wydatki 1.68 mil. guld. więcej. Tym sposobem wytworzyli Węgrzy nową trudność dla przyprowadzenia do skutku ugody.

Londyn 25 lutego. Tutejszym dziennikom donoszą z Rzymu, że rokowania o odnowienie przymierza Włoch z Austro-Węgrami i Niemcami zostały pomyślnie zakończone.

Wiedeń 25 lutego. Rumuński minister ks. Stourdza przybędzie 12 marca do Wiednia w celu podjęcia rokowań o traktat handlowo celny.

Londyn 25 lutego. Wedle wiadomości otrzymanych z Filadelfii poczynił rząd niemiecki kroki w celu pokrycia swych potrzeb zbożowych dla armii z Ameryki spodziewając się zakazu wywozu zboża z Rosyi.

Wiedeń 26 lutego. Następane posiedzenie Izby poselskiej 9 marca.

Rzym 26 lutego. Kardynał Jacobini jest bez nadziei życia.

Sofia 26 lutego. Turecki komisarz Riza-bey odjeżdża razem z Grekowem dziś z Konstantynopola do Sofii.

Główny redaktor i wydawca:

Kazimierz Bartoszewicz.

Odpowiedzialny Redaktor:

Bolesław Dembowski.

